

KARTA KURSU

Nazwa	SOCJOLOGIA DEWIACJI I PRZESTĘPCZOŚCI	
Nazwa w j. ang.	<i>SOCIOLOGY OF DEVIANCE AND CRIME</i>	

Koordynator	dr Ewa Czerwińska-Jakimiuk	Zespół dydaktyczny
		dr Ewa Czerwińska-Jakimiuk dr Justyna Tomczyk
Punktacja ECTS*	3	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zapoznanie studentów z podstawową terminologią z zakresu socjologii dewiacji i przestępczości, ukazanie interdyscyplinarnego charakteru tej dyscypliny oraz determinantów zachowań dewiacyjnych, w tym przestępczych z uwzględnieniem prezentacji wybranych koncepcji teoretycznych wyjaśniających ich etiologię. Zajęcia mają także na celu przybliżenie skali oraz przyczyn i skutków psycho-społecznych występowania wybranych zjawisk dewiacyjnych i przestępczych we współczesnych społeczeństwach ze szczególnym uwzględnieniem Polski.

Warunki wstępne

Wiedza	Brak
Umiejętności	Brak
Kursy	Brak

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W_01 Student posiada wiedzę o determinantach zachowań dewiacyjnych i przestępczych oraz roli socjalizacji w kształtowaniu tych zachowań.	
	W_02 Posiada wiedzę o normach i regułach prawnych i moralnych oraz rozumie dynamikę ich rozwoju, a także modyfikacje, którym podlegają pod wpływem zmian w strukturze społecznej.	
	W_03 Zna i rozumie główne problemy społeczne analizowane w ramach socjologii dewiacji i przestępczości, charakterystyczne dla współczesnego społeczeństwa polskiego	

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U_01 Student potrafi trafnie opisywać i analizować podstawowe zjawiska z zakresu patologii społecznej, wykorzystując pojęcia socjologiczne.	
	U_02 Potrafi analizować teksty i materiały źródłowe z zakresu socjologii dewiacji i przestępczości.	
	U_03 Jest świadomy ograniczonej trafności prognoz dotyczących problemów społecznych	

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K_01 Student potrafi pracować w grupie, pełniąc w niej różne role (lidera, koordynatora, członka zespołu).	
	K_02 Rozumie znaczenie, jakie dla rozwiązywania problemów dewiacji ma dialog i porównywanie stanowisk.	
	K_03 Potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności, sięgając do innych niż socjologia dewiacji i przestępczości dziedzin wiedzy, takich jak psychologia oraz kryminologia.	

Organizacja – studia stacjonarne												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	30	30										

Organizacja – studia niestacjonarne												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	15	15										

Opis metod prowadzenia zajęć

- wykład (dzielący się na część „wygłaszana” studentom i interaktywno-dyskusyjną); ćwiczenia polegające na moderowanej dyskusji na wybrane tematy z zakresu socjologii dewiacji i przestępczości, opartej o wcześniejszą lekturę podręczników i artykułów, prezentację (w formie warsztatów) przez prowadzącego materiały lub obejrzany film. W miarę możliwości planowane są wyjścia do wybranych placówek lub zaproszenie ekspertów na zajęcia;
- na zajęciach w miarę możliwości wykorzystywany będzie sprzęt multimedialny (projektor multimedialny, laptop, sprzęt audio).

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01				X			X	X					
W02				X			X	X					
W03				X			X	X					
U01				X			X	X					
U02				X			X	X					
U03				X			X	X					
K01				X			X	X					
K02				X			X	X					

				X			X	X					
--	--	--	--	---	--	--	---	---	--	--	--	--	--

Kryteria oceny	Na ocenę składa się: obecność na przynajmniej 60% wykładów i 80% ćwiczeń; aktywność w trakcie zajęć, przygotowana grupowo prezentacja.
----------------	--

Uwagi	-
-------	---

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

W ramach kursu zostaną zaprezentowane następujące treści:

Socjologia dewiacji, socjologia przestępczości, patologia społeczna, dezorganizacja społeczna, socjologia problemów społecznych: problemy definicyjne, wyjaśnienie podstawowych pojęć. Związek socjologii dewiacji i przestępczości z innymi dyscyplinami naukowymi.

Kontrola społeczna i dewiacja jako przedmiot badań socjologicznych.

Związek socjologii przestępczości z kryminologią. Główne paradygmaty kryminologii.

Teorie dewiacji i przestępczości – kierunek strukturalny, kontroli społecznej, kulturowy, teorie podkultur, teorie reakcji społecznej.

Wybrane zagadnienia z patologii społecznych we współczesnym świecie: problematyka agresji i przemocy we współczesnym świecie (np. przemoc w rodzinie, szkole, pracy, wojsku, sektach, zjawisko terroryzmu, dzieciobójstwa, kazirodztwa), problem samobójstw, współczesne uzależnienia. Przestępczość nieletnich i młodocianych.

Problematyka przestępczości agresywnej (w tym seksualnej) ze szczególnym uwzględnieniem zabójstw.

Przestępczość kobiet. Zaburzenia psychiczne a przestępczość – prezentacja opinii sądowo-psychiatrycznych. Elementy wiktymologii. Charakterystyka zjawiska przestępczości w Polsce.

Wykaz literatury podstawowej

Błachut, J., Gaberle, A., Krajewski, K. (1999). *Kryminologia*. Gdańsk: Wydaw. Info Trade.
 Pospiszyl, I. (2009). *Patologie społeczne*. Warszawa.
 Siemaszko A. (1993). *Granice tolerancji o teoriach zachowań dewiacyjnych*. Warszawa: PWN
[J. Kwaśniewski](#), *Dewiacja społeczna*, [w:] *Encyklopedia Socjologii*, Warszawa 1998
 J. Błuszkowski, *Paradoksy normalności i dewiacji*, [w:] *Paradoksy polityki*, red. M. Karwat, Warszawa 2007
 J. Pawłowska, *Pojęcie dewiacji w teorii etykietowania*, [w:] „Studia Socjologiczne” 1985, nr 1
 A. Kojder, *Co to jest teoria naznaczania społecznego?*, [w:] „Studia Socjologiczne” 1980, nr 3

Wykaz literatury uzupełniającej

Czerwińska-Jakimiuk E. (2011). *Przestępczość młodocianych. Interpretacja zjawiska w świetle ogólnej teorii napięcia Roberta Agnew*. Wydaw. Uniw. Pedagogicznego, Kraków.

Dambach, K. (2003). *Mobbing w szkole. Jak zapobiegać przemocy grupowej*, Gdańsk: GWP.

Gierowski, J.K. (1989). *Motywacja zabójstw*. Rozprawa habilitacyjna. Kraków: Akademia Medyczna im. Mikołaja Kopernika.

[É. Durkheim](#), *Samobójstwo. Studium z socjologii*, Warszawa 2006.

Homofobia po polsku, red. Z. Sypniewski, B. Markocki, Warszawa 2004.

C. Lombroso, *Tatuaż przestępcy*, Gdańsk 2014.

K. Pospiszyl, *Przestępstwa seksualne*, Warszawa 2007.

K. Marzec-Holka, *Dzieciobójstwo*, Bydgoszcz 2004.

M. Beisert, *Kazirodztwo. Rodzice w roli sprawców*, Warszawa 2004.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) – studia stacjonarne

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	10
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	
Ogółem bilans czasu pracy		90
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) – studia niestacjonarne

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	20
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	20
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	20
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	
Ogółem bilans czasu pracy		90
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3